

prima instanță: L. Brînză
instanța de apel: I. Cimpoi, N. Simciuc, V. Pruteanu

dosarul nr. 3ra-414/16

ÎNCHEIERE

30 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Oleg Sternioală

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Primăria mun. Chișinău și Hohlev Serghei,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Iosip Victor împotriva Primăriei mun. Chișinău, intervenient accesoriu Hohlev Serghei cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2015, prin care a fost respins ca depus tardiv apelul declarat de Primăria mun. Chișinău și menținută hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 11 iulie 2014, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă :

La 27 martie 2013, Iosip Victor a depus cererea de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, intervenient accesoriu Hohlev Serghei cu privire la contestarea actelor administrative.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 25 iunie 2009, la cererea lui Hohlev Serghei a fost perfectat Certificatul de urbanism nr. 582/09, prin care a fost permisă reconstruirea imobilului din str. Zelinski 5/5, mun. Chișinău.

Menționează că, la data de 06 februarie 2013, dînsul a fost informat de către Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare a Primăriei mun. Chișinău despre actele care au stat la baza perfectării Certificatului respectiv.

Astfel, consideră că Certificatul de urbanism, inclusiv, Autorizația de construire și Procesul-verbal de recepție finală, perfectare ulterior de Primăria mun. Chișinău sunt ilegale și urmează a fi anulate.

Aceasta deoarece, pentru perfectarea Certificatului de urbanism Hohlev Serghei, urma să prezinte acordul autentificat a coproprietarilor imobilului ce se supune resistemizării, inclusiv, acordul său.

Însă, deși, în setul de acte expediat de către Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Primăriei mun. Chișinău este anexată declarația autentificată notarial din 14 august 2003, prin care dînsul într-adevăr permite, inclusiv, reconstruirea imobilului comun, însă valabilitatea acestei declarații este un an

din momentul emiterii, sau pînă la realizarea drepturilor acordate prin declarația respectivă.

Prin urmare, susține că declarația din 14 august 2003, nu era valabilă la momentul perfectării certificatului de urbanism, cu atît mai mult cu cît în baza plîngerii dînsului, prin decizia Comisiei administrative a Preturii Centru mun. Chișinău nr. 15/4 din 23 aprilie 2009, Hohlev Serghei a fost recunoscut culpabil de comiterea contravenției prevăzute de art.149 Cod contravențional și sancționat cu amendă în mărime de 300 u.c. cu demolarea lucrărilor executate neautorizat la subsolul blocului locativ din str. Zelinski 5/5, mun. Chișinău.

În acest context, susține reclamantul că decizia Comisiei administrative a Preturii Centru mun. Chișinău nr. 15/4 din 23 aprilie 2009, a fost contestată de Hohlev Serghei în instanța de judecată și prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 iulie 2009, a devenit definitivă, însă a fost executată doar la 14 septembrie 2010.

De altfel, relatează reclamantul că, declarația din 14 august 2003 se referă la permisiunea dată lui Hohlev Serghei de a reconstrui imobilul compus din 7/9 din imobilul comun, situația valabilă în 2003, ce dispunea de intrare separată, dar nu și asupra imobilului compus din 2/9, situația valabilă în 2009, după înstrăinarea de către Hohlev Serghei a 5/9 în favoarea unei terțe persoane.

Menționează reclamantul că la data de 18 februarie 2013, a depus o cerere prealabilă prin care a solicitat Primăriei mun. Chișinău anularea Certificatului de urbanism nr. 582/09 din 25 iunie 2009, Autorizației de construcție nr. 72 din 24 martie 2011 și Procesului-verbal de recepție finală nr. 702 din 26 septembrie 2012, însă, prin răspunsul din 14 martie 2013, cererea prealabilă a fost respinsă.

Solicită, anularea Certificatului de urbanism nr. 582/09 din 25 iunie 2009, Autorizației de construcție nr. 72 din 24 martie 2011 și Procesului-verbal de recepție finală nr. 702 din 26 septembrie 2012.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 11 iulie 2014, acțiunea a fost admisă, fiind anulat certificatul de urbanism nr. 582/09 din 25 iunie 2009, autorizația de construire nr. 72 din data de 24 martie 2011 prin care s-a autorizat executarea lucrărilor de resistemizare a 2/9 cotă-parte din încăperi cu organizarea unei intrări separate în vederea amplasării unui obiectiv de agrement și procesul-verbal de recepție finală nr. 702 din data de 26 septembrie 2012.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2015, a fost respins apelul declarat de către Primăria mun. Chișinău și menținută hotărîrea primei instanțe.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 10 iunie 2015, a fost admis recursul declarat de Primăria mun. Chișinău, casată decizia instanței de apel și restituită pricina spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 septembrie 2015, a fost restituit apelul declarat de către Primăria mun. Chișinău din motiv că a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 21 octombrie 2015, au fost admise recursurile declarate de către Primăria mun. Chișinău și Hohlev Serghei, casată încheierea instanței de apel și restituită pricina în instanța de apel, în același complet de judecată, pentru examinarea apelului în fond.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2015, a fost respins apelul declarat de către Primăria mun. Chișinău ca fiind depus tardiv și menținută hotărîrea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel cu referire la prevederile art. 362 alin. (1) CPC, care prevede termenul de declarare a apelului a reținut că avînd în vedere că dispozitivul hotărîrii Judecătorei Centru mun. Chișinău a fost pronunțat la 11 iulie 2014, conform prevederilor legale, cererea de apel împotriva acestei hotărîri urma a fi depus nu mai tîrziu de 10 august 2014, însă ținînd cont de faptul că ziua de 10 august 2014 a fost zi de odihnă, în conformitate cu art. 112 alin. (2) CPC, termenul de declarare a apelului a expirat la 11 august 2014, pe cînd cererea de apel a fost depusă de Primăria mun. Chișinău la data de 12 august 2014.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că apelul a fost declarat în afara termenului legal iar, apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Totodată, invocînd prevederile art. 369 alin. (1) lit. d) CPC, care reglementează restituirea cererii de apel, instanța de apel a remarcat că cererea de apel urma să fie restituită ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen, însă odată ce cererea de apel a fost primită în procedură, aceasta urmează să fie respinsă ca tardiv fără verificarea legalității și temeiniciei hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii de către prima instanță.

În acest context instanța de apel a reținut că prin prisma jurisprudenței relevante degajate de curtea Europeană a Drepturilor în privința standardelor de procedură imperative, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămînerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la proces echitabil garantat de art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, iar în susținerea opiniei enunțate instanța de apel a invocat hotărîrea Curții Europene a Drepturilor Omului, speța Melnic contra Moldovei din 154 noiembrie 2006 definitivă din 14 februarie 2007.

La 18 ianuarie 2016 Primăria mun. Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie respinsă integral ca neîntemeiată.

În motivarea recursului recurentul a invocat că decizia instanței de apel a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept material și a normelor de drept procesual, circumstanțe care conform art. 432 al. (1) CPC, constituie temei de casare a deciziei judecătorești.

Menționează că în cadrul examinării cauzei instanța de apel nu a determinat circumstanțele reale ale cauzei și a soluționat greșit conflictul dintre normele cuprinse în diferite acte normative și respectiv greșit a interpretat legea și analogia ei.

Indică recurentul că instanța a examinat cererea de apel în lipsa apelantului cu toate că intervenientul accesoriu, Hohlev Serghei, a solicitat amînarea ședinței de judecată pentru o altă dată astfel fiindu-i încălcat dreptul la apărare.

În acest sens, invocă că reprezentantul Primăriei municipiului Chișinău a fost în imposibilitate să se prezinte în ședința instanței de apel din 03 decembrie 2015, deoarece a primit cu întîrziere citația, însă de fapt a intenționat să prezinte probe noi care justifică omiterea termenului de prescripție și să solicite repunerea în termen.

Mai afirmă recurentul că dispoziției Primarului General al municipiului Chișinău nr. 443/1-dc din 11 august 2014, reprezentantul pe cauza dată, Maria

Carabut, la data de 11 august 2014, s-a aflat în concediu de odihnă, astfel a fost în imposibilitate de a depune cererea de apel la această dată.

Mai susține recurentul că la examinarea cererii de apel instanța nu a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate și nu sa pronunțat asupra motivelor invocate în ape prin ce a încălcat prevederile art. 373 alin. (1), (2), (5) CPC.

Totodată, instanța nu a luat în considerație probele și argumentele prezentate de Primăria mun. Chișinău și anume faptul că, la cererea depusă de dl. Hohlov Serghei la Primăria municipiului Chișinău, pentru obținerea certificatului de urbanism nr. 582/09 din 25 iunie 2009, a fost anexat acordul ÎMGFL nr.1, acordurile vecinilor, autentificate notarial, inclusiv și declarația autentificată notarial a reclamantului Iosip Victor prin care acesta expres dă acordul la reconstrucția încăperii, or, declarația autentificată notarial, prin care reclamantul și-a dat acordul la reconstrucția imobilului nu a fost anulată.

Astfel, consideră că Certificatul de urbanism nr. 582/09 din 25 iunie 2009, autorizația de construire nr. 72 din 24 martie 2011 și procesul verbal de recepție finală nr. 702 din 26 septembrie 2012, sunt eliberate cu respectarea procedurii stabilite de actele normative în vigoare și emise de organul competent, fiind ulterior la Inspekția de Stat în Construcții, care este organul ce verifică legalitatea actelor menționate, și care de fapt, nu a avut nici o obiecție vis-a-vis de legalitatea acestora.

Cu atât mai mult cu cât prin răspunsul Direcției autorizare și disciplină în construcții a Primăriei municipiului Chișinău nr. 52/251 din 14 martie 2013 s-a menționat că certificatul de urbanism nr. 582/09 din 25 iunie 2009 și autorizația de construire nr. 72 din 24 martie 2011, beneficiarului Hohlev Serghei i-a fost autorizată proiectarea și efectuarea lucrărilor de resistemizare a cotei-părți din încăperile nelocative aflate în subsolul blocului de locuit din str. N. Zelinski 5/5, mun. Chișinău, cu organizarea unei intrări separate, în vederea amplasării unui obiectiv de agrement.

De altfel, afirmă recurentul că, instanța nu a ținut cont de faptul că, Certificatul de urbanism nr. 582/00 din 25 iunie 2009 și Autorizația de construire nr. 72 din 24 martie 2012 și-au pierdut valabilitatea din momentul semnării Procesului-verbal de recepție finală nr. 702 din 26 septembrie 2012, și la momentul anulării acestora de către instanță, ele nu mai produceau efecte juridice.

La moment beneficiarul Hohlev Serghei a întocmit Procesul-verbal de recepție finală nr. 702 din 26 septembrie 2012 a obiectivului „încăperea izolată cu nr. cadastral 010010814001037 din str. N. Zelinski nr. 5/5, mun. Chișinău care este semnat de către membrii Comisiei de recepție finală a municipiului Chișinău și un exemplar de Proces-verbal este transmis de către beneficiarul Hohlev Serghei Direcției autorizare și disciplină în construcții a Primăriei municipiului Chișinău, conform Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 285 din 23 mai 1996 „Cu privire la aprobarea Regulamentului de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente”.

Astfel, punctele 32, 33, 34, 35, din decizia instanței de apel sunt contradictorii cu circumstanțele pricinii, întrucât pentru eliberarea certificatului de urbanism, beneficiarul a prezentat acordul vecinilor, inclusiv și acordul lui Iosip Victor autentificat notarial, iar argumentele precum că la momentul prezentării acordul lui Iosip Victor și-a pierdut termenul de valabilitate sunt nejustificate, deoarece în actul autentificat notarial nu a fost stabilit termenul de valabilitate fiind indicat doar că termenul de valabilitate expiră la realizarea împluternicirilor acordate.

Mai mult decât atât, Iosip Victor avînd posibilitatea să-și retragă împluternicirile și acordul printr-o cerere de anularea declarației, fapt nerealizat de acesta.

La fel, susține recurentul că este contradictoriu și pct. 40 din decizia instanței de apel ce se referă la faptul că beneficiarul urma să prezinte și acordul Elenei Rîjeva ca coproprietar, sau conform extrasului din registrul bunurilor imobile așa coproprietar nu există.

În plus, nici instanța de apel nu a motivat și nici Iosip Victor nu a argumentat în ce mod se afectează dreptul de vecinătate prin Certificatul de urbanism nr. 582/00 din 25 iunie 2009, Autorizația de construire nr. 72 din 24 martie 2012 și Procesul-verbal de recepție finală nr. 702 din 26 septembrie 2012,

La 19 ianuarie 2016, Hohlev Serghei a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului casarea deciziei instanței de apel.

În motivarea recursului a invocat că susține pe deplin recursul declarat de către Primăria mun. Chișinău suplimentar menționând că instanța de apel a examinat cauza în lipsa sa prin ce i-a încălcat drepturile ca participant la proces.

Menționează că în perioada de timp respectivă urma un tratament postoperatoriu în Centru Oncologic, iar la data de 23 noiembrie 2015 a prezentat în Cancelaria Curții de Apel copie îndreptării la operație și o cerere, prin care a solicitat amânarea ședinței de judecată, însă instanța de apel a ignorat cererea înaintată.

Mai mult decât atât, invocă că instanța de apel nu a examinat cauza în fond, nerespectând, astfel hotărârea Curții Supreme de Justiție din 10 iunie 2015 în care este indicată necesitatea examinării pricinii în fond, or, prin decizia pronunțată, instanța de apel a încălcat prevederile al 20 alin.(3) al Legii privind sistemul judiciar nr. 514-XIII din 06 iulie 1995, în conformitate cu care hotărârile instanțelor judecătorești sunt obligatorii și neexecutarea lor atrage răspundere conform legii.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile la 18 ianuarie 2016 și respectiv 19 ianuarie 2016, împotriva deciziei instanței de apel din 03 decembrie 2015, în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de către Primăria mun. Chișinău și Hohlev Serghei sunt inadmisibile din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Sub acest aspect, Colegiul apreciază critic argumentele recurentului Primăria mun. Chișinău cu referire la faptul că a primit citația tardiv, la 04 decembrie 2015 și nu a reușit să se prezinte în ședința instanței de apel, pentru a prezenta probe noi care justifică omiterea termenului de prescripție și a solicita repunerea în termen a apelului.

Or, argumentele invocate în acest sens contravin înscrisurilor din dosar și în special Avizului de recepție seria CN din 07 din 18 noiembrie 2015, prin care se atestă că Primăria mun. Chișinău a recepționat înștiințarea pentru ședința instanței de apel din 03 decembrie 2015 ora 11.00 la data de 19 noiembrie 2015 contrasemnătură, respectiv cu mult timp înaintea ședinței instanței de apel (f.d. 232 Vol. I).

Totodată, nu pot fi reținute nici argumentele, cu referire la faptul că instanța de apel examinat cauza în lipsa apelantului Primăria mun. Chișinău cu toate că intervenientul accesoriu Hohlev Serghei a solicitat amânarea examinării cauzei cauza pentru o altă dată, astfel încercându-i dreptul la apărare.

Aceasta, deoarece după cum rezultă din procesul-verbal al ședinței instanței de apel din 03 decembrie 2015 instanța de apel a pus în discuție cererea de amânare depusă de Hohlev Serghei, iar ca urmare a audierii poziției intimatului vis-a-vis de cererea respectivă și considerând că procedura de citare legală a părților a fost respectată, cu referire la prevederilor art. 379 alin.(1) CPC, care indică că neprezentarea în ședință de judecată a apelantului sau intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului, iar instanța însă este în drept să amâne ședința dacă va constata că neprezentarea este motivate, a dispus respingerea cererii cu privire la amânarea ședinței și examinarea apelului în lipsa părților neprezente.

Or, în condițiile art. 379 CPC, amânarea ședinței în cazul în care se constată că neprezentarea este motivată, nu este o obligație a instanței ci doar un drept.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Primăria mun. Chișinău nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult, argumentele invocate de Primăria mun. Chișinău în recurs se axează asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor aduse în cererea de apel.

Prin urmare, argumentele recursului declarat de către Primăria mun. Chișinău nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de

lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Primăria mun. Chișinău asemenea aspecte nu se regăsesc.

La caz, se va remarca și faptul că cererea de recurs depusă de către Hohlev Serghei la fel se consideră inadmisibilă din considerentul că acesta, în sensul art. 433 lit. c) CPC, este înaintat de persoana care nu este în drept să-l declare, sau, după cum denotă actele cauzei ultimul nu a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 11 iulie 2014.

Or, în conformitate cu art. 433 lit. c) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

Iar, potrivit art. 429 al. (4) CPC, nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art. 430 nu au folosit calea de apel, din moment ce legea prevede această cale de atac, sau în privința cărora apelul a fost retras în modul prevăzut la art. 374.

Prin urmare, se menționează că Hohlev Serghei a declarat recurs împotriva unei hotărâri, care prevede calea apelului, însă care nu a fost folosită de ultimul, iar articolul 429 alin. (4) CPC direct stipulează că nu pot fi atacate cu recurs deciziile de trimitere a cauzei la rejudecare ce nu se supun nici unei căi de atac, nici hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art. 430 nu au folosit calea de apel, din moment ce legea prevede această cale de atac.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către Primăria mun. Chișinău și Hohlev Serghei ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursurile declarate de către Primăria mun. Chișinău și Hohlev Serghei se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală